

Ks. Wojciech Pikor

KILKA UWAG DOTYCZĄCYCH PRAC ZWIĄZANYCH Z TEMATYKĄ ĆWICZEŃ

(w oparciu o doświadczenie z pracami studentów poprzednich lat w ramach ćwiczeń z ksiąg prorockich)

1. Charakter pracy wskazuje już samo sformułowanie tematu. Jest nim pytanie sygnalizujące konkretny problem, który ma być podjęty, opracowany, rozwiązany. Praca zatem winna się ustosunkować do problemu, a nie przynosić zreferowanie informacji ogólnodostępnych we wstępach do danej książki, pozostających w luźnym związku z problemem.

Przykład

Temat: Jaki obraz człowieka pomyślanego przez Boga wyłania się z prorocत्व izajaszowych o Emmanuelu?

W jego przypadku nie ma potrzeby rozpisywania się na temat struktury książki czy też kontekstu historycznego. Jeśli już, to w dwóch, trzech zdaniach, i to wtedy, gdy rzeczywiście coś to wniesie do zrozumienia kwestii antropologicznej.

Temat: Jaka relacja zachodzi między sprawiedliwością i miłosierdziem w Bogu?

W kontekście ćwiczenia z Ozeasza jest zrozumiałe, że w tym problemie można się odnieść do Księgi Ozeasza. Ale nie ma potrzeby opisywania np. struktury książki, hipotez dotyczących jego małżeństwa.

2. Rozwiązanie problemu nie ma polegać na podzieleniu się tylko własną refleksją, intuicją czy impresją na dany temat. Mamy świadomość, że te kwestie były podejmowane już wcześniej w literaturze biblijnej. Stąd też zasadnym jest dokonanie choć krótkiej kwerendy bibliograficznej. Po pierwsze, pozwoli mi to pogłębić i zweryfikować własny pogląd na ten temat. Często mamy przekonanie, że jesteśmy pierwsi, którzy tak myślą, a tymczasem drzwi zostały już dawno uchylone. Po drugie, będzie pomocne przy pisaniu pracy, którą będę mógł ubogacić opiniami innych autorów. Po trzecie, lektura uczyni moją pracę dialogiczną, nawet gdyby miało się okazać, że z jakimś opracowaniem nie można się do końca zgodzić.

3. Jak sygnalizować wykorzystanie literatury w pracy? Może się ono dokonać na różne sposoby:

- a) bezpośredni cytat;
- b) streszczenie danego poglądu;
- c) zainspirowanie się czyjąś myślą, którą przejmuję za swoją, rozwijam, itd.
- d) udokumentowanie zasadności swojej opinii poprzez odesłanie do autorów podobnie ujmujących daną kwestię;
- e) polemika z jakimś poglądem.

Pewnie wymienione możliwości nie są wszystkimi, ale już podpowiadają formę przypisu: w (a) i (b) należy wskazać pracę, która została wykorzystana (w przypisie jest ona wprowadzona bez «por.» czy «zob.»; w przypadku (c) sygnalizuję to poprzez «por.» lub «zob.»; podobnie w przypadku (d), chociaż tu mogę to uczynić poprzez zdanie np. podobne ujęcie tego problemu można znaleźć u...; (e) podobnie jak w (d): innego zdania jest...; nie można zgodzić się w tym kontekście z...

4. Czy to znaczy, że praca ma być pełna odesłań do przypisów? Trzeba zachować rozsądek. Wiadomo przecież, że pewne zdania, myśli, opinie są powszechnie przyjmowane, pojawiają się we wszystkich standardowych opracowaniach, co nie wymaga uzasadnienia.

Przykład

Izajasz działał w czasach króla Achaza – przy takim zdaniu nie ma potrzeby odesłania do jakiegoś wstępu, gdzie takie zdanie się pojawia, bo przecież to oczywiste.

Dalej potrzeba uczciwości – ten moment jest bardzo subtelny, ale każdy w swoim wnętrzu, mam nadzieję, wyczuwa, kiedy jakiś pomysł (nowatorski, oryginalny, itp.) przejęty od kogoś, przypisuje sobie. To jeszcze nie plagiat, bo to wymagałoby przepisania większej partii czyjeś pracy (na trzech stronach trudno o coś takiego).

Dodam na koniec, że to żadna hańba powoływać się na prace innych autorów. Ten element dowodzi nie tylko uczciwości, ale też zdradza moje czytanie w literaturze.

5. Jeszcze słowo o przypisach. Nie ma na KUL jednolitego systemu zapisu (bibliograficznego) w odsyłaczu. Jeśli zatem ktoś będzie robił przypisy, niech czyni to zgodnie z metodą, którą poznał na swoim seminarium naukowym. Mając na uwadze różne problemy z przypisami, akceptuję również możliwość zasygnalizowania tylko na końcu literatury, z której się korzystało.

6. Ocenie podlegać będą dwie kwestie: strona formalna pracy (język, styl) oraz treściowa (umiejętność podjęcia problemu i pogłębienia, samodzielność myślenia).

7. Ostatnia prośba: proszę pracę napisać na komputerze. I proszę nie przekraczać czterech stron tekstu. Liczy się jakość myśli, a nie ilość tekstu. Zwięzłość pracy, jej klarowność, wewnętrzna logika tylko dowodzi, ile pracy zostało w nią włożone. Pamiętajcie też o jakimś marginesie, gdzie można by umieścić jakieś uwagi (np. zachwyty wywołany lekturą).

8. Ostatnie uwaga – rodzaj usprawiedliwienia moich uwag. Gdyby ktoś nie był w stanie sprostać tym wyzwaniom, niech podejdzie do tej pracy tak, jak umie najlepiej. Nie jest to w końcu praca magisterska, gdzie zdanie promotora jest w jakiś sposób autorytatywnie orientujące temat. Powodzenia!